

Eläinlääkäripalvelutyöryhmä, 11. kokous

Aihe: Lakiluonnoksen käsittelyä, kuntien järjestämisvelvoitteen määrittely, palkkausvaihtoehdot

Aika: to 27.5.2021 klo 13-16

Paikka: Teams

Osanottajat:

Kajsa Hakulin, Johanna Wallius, Aapo Kangas (MMM)
Jenni Aaltonen, KT
Terhi Laaksonen, Tiina-Mari Aro, Ruokavirasto
Katri Kiviniemi, Elias Dahlsten, SELL
Sanna Hellström, SEY
Janne Lunden, Mari Heinonen, HY
Kaisa Mäntynen, Kuntaliitto
Jani Soini, AVI
Mia Salonen, KKV
Leena Suojala, MTK/SLC
Anne-Marie Välikangas, VMPirkko Pirinen, AVI

1. Kokouksen aloittaminen
2. Lakiluonnos, kuntien järjestämisvelvoitteen määrittely -esitys (Johanna Wallius)

Kysymykset työryhmälle:

- halutaanko kuntien järjestämisvelvoitteeseen lisätä jotakin?
- halutaanko kuntien järjestämisvelvoitteesta poistaa jotakin?
- onko muita kuntien järjestämisvelvoitetta koskevia kommentteja?

Kaisa Mäntynen: Onko päivystys aina julkisen toimijan tehtävä?

Wallius: Julkinen voi siirtää tehtävän. Kunnalla aina järjestämisvastuu, mutta kunta päättää, onko se ulkoistettu vai järjestääkö itse

Mäntynen: Työryhmän asettamispäätöksessäänkin oli mainittu kuntien lakisääteisten tehtävien vähentämisen tavoite. Kunnan vastuut eivät tällä mallilla ainakaan vähene. Mitkä ovat kustannusvaikutukset?

Hakulin: Työryhmän eräessä aiemmassa kokouksessa käsiteltiin mahdollisuutta kuntien kustannusten vähentämiseen, mutta työryhmässä tähän ei löydetty keinoja.

Anne-Marie Välikangas: Järjestämisvastuun tehtävät on nyt määritelty. Minua huolestaa, että tällä lisätään kuntien tehtäviä, vaikka aiemmin todettiin, että vastuut eivät muuttuisi. Vielä ei voida tietää, mitkä uudistuksen vaikutukset ovat yksittäisiin kuntiin. Kuntia on erilaisia. Kuntien tehtävien lisäykset tulee kompensoida 100 %:sesti hallituksen linjausten mukaisesti. Voisiko laissa edelleen olla mahdollisuus olla järjestämättä palvelua, jos se on markkinoilla saatavilla? Poikkeus yhtiöittämisestä – käsitys on, ettei eläinlääkintähuoltolaissa voitaisi säätää tällaista poikkeusta kuntalaista.

Hakulin: Lisääntyvätkö kuntien kustannukset? Onko kenelläkään tietoa? Onko nykyaista tullut säästöjä? Onko kuntia, joissa ei lainkaan järjestettäisi (tuotettaisi itse tai ostettaisi) peruseläinlääkäripalvelua seura- ja harrastuseläimille? Nämä ovat niitä palveluita, jotka ovat luultavimmin kannattavia.

Wallius: Jos järjestämisvastuu rajataan tarkemmin ja tuodaan markkinahinnat sellaiseen muuhun kuin järjestämisvastuuseen kuuluvaan palveluun, jota tällä hetkellä järjestetään subventoiduilla hinnoilla, tulee kunnille myös säästöä. Poikkeussäännöstä yhtiöittämiseen ehdotettiin maakuntauudistuksen lainsäädännössä, joka eteni eduskuntakäsittelyssäkin melko pitkälle, eikä missään vaiheessa tullut eteen sitä näkemystä, että yhtiöittämispoikkeuksista säätäminen ylipäättään tai poikkeuksista säätäminen erityislaissa ei olisi mahdollista.

Mia Salonen: Viittasin aiemmin yhtiöittämisvelvollisuudesta keskusteltaessa siihen, että yhtiöittämisvelvollisuuden arviointiin vaikuttavat kuntalain poikkeukset mm. toiminnan vähäisyys. Ehdotuksessa ilmeisesti lähdetään siitä olettamuksesta, että kuntien toiminta markkinoilla jäisi hyvin vähäiseksi. Tästä ei kuitenkaan voi olla varmuutta ja kehitys voi olla jopa päinvastainen eli kasvava, varsinkin jos kuntien rahoitus ei olisi riittävää lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Yleisemminkin markkinoilla tapahtuvan (kilpailullisen) toiminnan laajentamisella kuntien on mahdollista saada lisätuloja ja tasapainottaa taloutta, mikä voi kannustaa kuntia tuottamaan palveluja laajemminkin kuin mihin laki velvoittaa. Ehdotuksen vaikutukset markkinoihin ja kuntien kustannuksiin tuleekin selvittää huolellisesti.

Yhtiöittämispoikkeus voi olla ongelmallinen myös valtioneuvostonkäsittelyn kannalta. Mainitsinkin jo aiemmin komission Suomea koskeneet valtioneuvostonkäsittelyt Destian ja Palmian, joissa yhtiöittämättömästä rakenteesta johtuneet konkurssisuoja ja veroedut katsottiin kielletyksi valtioneuvostoksi. Ehdotukseen voisi siten toteutuessaan sisältyä myös valtioneuvostonkirjejä.

KKV:n näkökulmasta ehdotettu järjestämisvastuuseen kuuluvien palveluiden listaus vaikuttaa alustavasti laajalta, kun otetaan huomioon, että tarkoituksena on ollut, että mukana olisivat vain yleisen edun kannalta välttämättömät palvelut. Kunnat tuottavat jo nyt ehdotetussa listassa esiintyviä palveluita, joista osa on nykyään perusteella kilpailullista toimintaa. Ehdotuksen myötä lakisääteinen ja julkisin varoin tuettu velvollisuus laajenee, mikä voi johtaa yksityisen palvelutarjonnan kannattavuusongelmiin ja toiminnan painopisteen siirtymiseen erikoistason palveluihin, joissa kuntien rooli olisi käsittääkseni rajatumpi. Tällainen kehitys todennäköisesti siirtäisi perustason palveluissa asiakasvirtoja kunnaneläinlääkäreille ja nostaisi kuntien kustannuksia.

Sanna Hellström: Esitys selkeyttävä. Ajatus siitä, että terveyskeskustyyppinen peruslääkintä olisi julkisella ja yksityiset keskittyisivät vain erikoiseläinlääkintään, on käytännölle vieras. Kaikki klinikat tarjoavat ainakin perushoitoja ja mahdollinen eriytyminen puhtaasti erikoiseläinlääkintään on ajatuksena erikoinen.

Leena Suojala: Kunta ei ole yritys. Kunnan ja yksityisen yrityksen vertaaminen ei ole linjassa. KKV:n uhkakuvana kilpailusta, joka saa helpot potilaat menevät kunnallisille, on teoreettinen, mutta käytännössä epätodennäköinen. Järjestämisvastuu aiheuttaa jossain kohdassa paineita kustannusten kasvamiselle. Esitys kuitenkin lähtee siitä, mikä on jo olemassa. Esityksen lähtökohta on siten hyvä. Pohjaesitys on realistinen ja hyvä lähtökohta jatkokeskustelulle.

Mia Salonen: En perustanut jakoa perus- ja erikoiseläinlääketieteen palveluihin ihmislääketieteessä käytettyyn jakoon, vaan näkemykseni perustuu siihen, ettei yksityisen palveluntarjoajan ei todennäköisesti ole mahdollista kannattavasti kilpailla julkisesti tuetun palvelutarjonnan kanssa. Yritykset yleensä vetäytyvät kannattamattomasta toiminnasta ja keskittävät resurssinsa sinne, missä toiminta on kannattavaa. Eläinlääkäripalveluissa tämä voi tarkoittaa sitä, että yksityinen palvelutarjonta keskittyy aiempaa enemmän erikoistason palveluihin ja perustaso jää aiempaa enemmän kuntien hoidettavaksi, mikä lisää myös kuntien kustannuksia.

Terhi Laaksonen: Mikä malli valitaankin, Ruokaviraston näkemyksen mukaan mallin tulisi olla sellainen, että se ei oleellisesti vähennä kunnaneläinlääkärien virkoja – kyseessä myös ihmisten terveyden edistäminen, meillä yhteinen terveys. Jos praktikkokunnaneläinlääkäreiden virat vähenevät, kasvavat julkiset kustannukset muilla kunnan sektoreilla. Lista velvollisuuksista on pitkä, koska se on yksityiskohtainen. Ruokavirasto on valmis tukemaan perusehdotusta, jos järjestämisvastuuta määrittävän luettelon yksityiskohdista voidaan vielä keskustella.

Janne Lunden: Kun katsoo tehtävälistaa, tehtävien mukana olo on helposti perusteltavissa, joko elintarviketurvallisuuden, eläinsuojelun tai eläintautien näkökulmasta.

Leena Suojala: Lakisääteiset eläinlääkäripalvelut. Etenkin tuotantoeläinpuolella listalla tulee olla lisääntymiseen liittyen ultraäänitutkimukset. Ultraäänitutkimus kuuluu hyvään eläinlääkintätapaan ja nykyaikaan. Koirien kastraatio tulisi olla myös, koska se vertautuu kissojen kastraatioon, joka on jo listalla. Vierasesineleikkaus, joka on listalla – tehdäänkö niitä vielä? Tuotantoeläinten terveydenhuoltopalvelut on iso paketti, joka liittyy elintarviketurvallisuuteen ja turvaa sen laatua. Poistaisin siis vierasesinepoistot.

Hakulin: Tarkoitus oli, että tavanomaiset hoidot ja tutkimukset, jotka tehdään pitopaikoissa, sisältyvät tuotantoeläinten pakettiin. Listassa mainitaan (kohta 8) tuotantoeläinten lisääntymiseen liittyvät tarkastukset, katsoo, että ultraäänitutkimus kuuluu siihen. Kissojen kastraatio on mukana, koska eläinsuojelu- ja kansanterveysongelma liittyy enemmän kissoihin. Ei ole lisääntyviä villikoiria. Pohjaa siihen, mitä tarvitaan yhteiskunnassa. Vierasesineleikkaukset voidaan poistaa listalta, jos niin halutaan. . Leikkaukset rajattu niihin, jotka mainittu EHO:ssa.

Katri Kiviniemi: Ei lopullista kantaa, pitää pohtia. Listan olisi hyvä olla sellainen joka tarjoaa riittävän hoidon, mutta ei kuormita kuntaa liikaa. Kohta 10, arviointi ja näytteet – voiko hoidon kuitenkin aloittaa? Hevoset puuttuvat listalta kokonaan, paitsi hampaiden raspaus. Lemmikki tuotantoeläimet eivät näy listalla.

Hammaskiven poisto, raspaus, Hammaskiven poisto ei lisää eläimen hyvinvointia. Mitä tällä halutaan tarkoittaa? Tahdotaan että on taho kunnassa, joka osaa ohjata oikein eteenpäin ja välttää puoskareita.

Sektioita ja sterilaatioita tehdäkseen tulee eläinlääkärillä olla kokemusta myös muista vatsaontelon leikkauksista.

Tikkien poisto voisi olla myös mahdollista silloinkin, kun itse leikkaus on tehty yksityisellä sektorilla. Perustason palvelua tulee olla koko Suomessa

Hakulin: Hoidon voi aloittaa, kohta 12. Kohta 12 tarkoitettu myös hevosille ja isoille harrastuseläimille. Hammashoidossa on ollut paljon kehitystä. Mikä on sitten oikea hoidon taso, sihteeristölle voi ehdottaa muotoiluja?

Sanna Hellström: Lähtökohtaisesti esitys hyvä. Eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta tämän tasoinen hoito tulee turvata kaikille eläimille koko maassa. Ryhmittely listalla on voisi olla selkeämpi. Nyt listan lukeminen osin hankalaa, kun tuotantoeläinten ja lemmikkieläinten toimenpiteitä on lueteltu sekaisin ja osin toisistaan eroavalla tavalla I. Kissojen kastraatio/sterilisaatio ehdottoman tärkeää – koirilla ei samaa ongelmaa.

Mia Salonen: KKV:n näkökulmasta on sen parempi mitä tarkemmin lakisääteinen tehtävä on määritelty. Siinä mielessä velvoitteiden listaaminen lakiin palvelu/toimenpidekohtaisesti voi lähtökohtaisesti olla hyvä asia. Ehdotettu listaus vaikuttaa alustavasti kuitenkin laajalta verrattuna kuntien nykyiseen tehtävään ja edellyttäisi tarkempia perusteluja sen suhteen, miksi kukin listassa oleva palvelu välttämätöntä säättää kunnan tehtäväksi, jotta yleinen etu voidaan turvata. Nyt perusteluina on esitetty, että näissä palveluissa olisi tarpeen turvata saatavuus ja hinta. Jos esimerkiksi katsotaan, että markkinaympäristössä listassa mainittujen palveluiden hinnat karkaisivat ja eläimet jäisivät hoitamatta, kaipaisimme jotakin näyttöä tai selvitystä tällaisen näkemyksen tueksi. Tiivistettynä sanoisin, että KKV kaipaa lakisääteisten velvoitteiden perusteluihin ja vaikutustenarviointiin vielä enemmän tarkkuutta. Kuten Johanna Walliuskin totesi, ehdotuksella on väistämättä vaikutuksia olemassa oleviin markkinoihin, jolloin yleisen edun perustelujen tulisi olla painavat.

Sanna Hellström: Eläinlääkärin näkökulmasta lista vaikuttaa sisältävän palveluja, jotka ovat luonteeltaan todellisia peruspalveluja. Työryhmän arviota voisi helpottaa se, jos olisi lista myös niistä, jotka jäävät listan ulkopuolelle. Tällaisia palveluja on todella runsaasti, alkaen esim. ortopediasta, syöpien, allergioiden ja silmäsairauksien hoidosta jne.

Anne-Marie Välikangas: VM ei voi ottaa kantaa listan sisältöön, mutta kantaa huolta kuntien tehtävien lisääntymisestä. Vaikuttaa eri tavoin eri puolella Suomea. Käsitys on, että esim. Espoon ja Helsingin kaltaisissa kaupungeissa ei tuoteta läheskään yhtä paljon kunnallisia palveluja kuin muualla. Vaikutusten arviointia tarvitaan vielä paljon pidemmälle.

3. Eläinlääkärien palkkausta koskevat vaihtoehdot (nykyinen palkkausjärjestelmä/ns. kokonaispalkkaus, jossa järjestäjä vastaisi lääkkeistä, tarvikkeista, laskutuksesta, kirjanpidosta ja mahdollisesti autosta)
-esitys (Johanna Wallius)

Leena Suojala: kokonaispalkkausvaihtoehdossa, kun kunta perii kaikki maksut, miten lääkkeiden tilaaminen järjestetään?

Hakulin: Kunta tilaa lääkkeet ja tarvikkeet. Vastaavalla tavalla kuin yksityissektorilla klinikka tilaa. Kunta tai hyvinvointialue tilaisi, jolloin lääkkeiden ja tarvikkeiden hinta voi jopa laskea.

Katri Kiviniemi: Esitetty päivystysaikaisen asiakasmäärän kysely ei sisällä kaikkia yhteydenottoja. Esim. yöllä tapahtuvat puhelinoitot myös kuormittavat päivystäjää ja laskettava työaikaan.

Kysymykset työryhmälle, 1 ja 2:

-miten eri vaihtoehdot vaikuttaisivat työaikalain soveltamiseen praktikkoeläinlääkäreihin?
-jos työaikalaki sovellettaisiin praktikkoeläinlääkäreihin, paljonko tämä lisäisi praktikkovirkojen tarvetta? Ovatko muistiossa esitetyt laskelmat oikeansuuntaisia?

Katri Kiviniemi: Työaikalain soveltaminen. Vaihtoehto A aiheuttaisi järjestelmälle useita riskejä. Vaihtoehdossa B työaikalaki hyvin todennäköisesti tulisi sovellettavaksi. Kokonaispalkkaus ja työaika kulkevat käsi kädessä. Lisääkö työaika virkojen tarvetta? Laskelmat oikean suuntaisia, mutta alueiden välillä eroja. Joillakin alueilla töitä on päiväaikaan niin paljon, että päivystysrinkiin tarvittavat eläinlääkärit eivät riitä niitä tekemään.

Jenni Aaltonen: Vaihtoehto A ei pakota työaikalakiin. B on käsi kädessä työaikalain kanssa. B vaikuttaa pitkällä aikavälillä realistisemmalla. A:ssa selkeitä ongelmia. Laskelma oikeansuuntainen. Laskettu 40h /vko. Voisi olla 38h 15min kuten lääkäreillä. Nykyinen työaika pidempi; eläinlääkäri tekee n. 44 tuntia viikossa virka-aikaan, minkä päälle tulevat päivystykset. Päivystysaikainen aktiivisyys on vaikea laskea ja vaihtelee. Lasketaanko ajomatkat kaikilta osin mukaan? Päivystäminen työpaikalla on työaika, merkitystä on sillä, päivystääkö kotona vai klinikalla? Enimmäistyöaika voi myös ylittyä jossain kohtaa. Viikkolevon menettämisen korvaus voi aiheuttaa kustannuksia. Laskelmat oikeansuuntaisia.

Katri Kiviniemi: Isommalla alueella voisi löytyä työnjaon tehostamisen mahdollisuuksia, mikä voi myös vähentää eläinlääkärin työajan käyttöä. Esim. yhteiskäyttöön tilattujen lääkepakkausten purkajan ei välttämättä tarvitse olla eläinlääkäri. Autolla ajo ei ole vapaa-aikaa.

Leena Suojala: Työaikalaki ja kokonaispalkkaus kulkevat käsi kädessä. Näitä ei voida erottaa toisistaan. Praktikkovirkojen tarve lisääntyy ilman muuta, kun työaikalaki aletaan soveltaa. Tämä väistämätöntä. En osaa sanoa laskelmista.

Tiedekunta pohtii jo koulutusmäärien lisäämistä. Koulun tilat ovat jo nyt täynnä. Riski hallitsemattomaan muutokseen, kun rukataan järjestelmää. Tämä hirtittää. Tullaanko romuttaneeksi järjestelmää, vaikkakin hyvin aikein, mutta paikataanko seurauksia vielä pitkään, ehkä niitä ei edes voida korjata, jos toimintaympäristö on jo pysyvästi muuttunut.

Kokonaispalkkaus kuulostaa helpolta. Onko se houkutteleva? Ei kaikille, kun työaika-autonomia menetetään. Kannatan palkkauksen osalta nykyjärjestelmän säilyttämistä tietyin rajauksin.

Hakulin: Ministeriö on käynyt yliopiston kanssa neuvotteluja, opiskelijamääriä voitaisiin yliopiston näkemyksen mukaan jossain määrin kasvattaa.

Kysymys 3:

-jos säilytetään nykyinen palkkausjärjestelmä, miten toteutetaan markkinaperusteinen hinnoittelu ei-lakisääteisten palveluiden osalta?

Katri Kiviniemi: Nykyisessä palkkausjärjestelmässä markkinaperusteisen hinnoittelun toteuttaminen käytännössä mahdotonta.

Jenni Aaltonen: Markkinaperusteinen hinnoittelu vaikeaa, ei pysty sanomaan onko mahdotonta.

Sanna Hellström: Jos kaikki muut kuin lakisääteiset palvelut irrotetaan taksasta, voi markkinaperusteisen hinnoittelun toteuttaa, mutta käytännössä vaikeaa ja epäselvyyksiä syntyisi.

Mia Salonen: Markkinaperusteinen hinnoittelu palkkiojärjestelmässä olisi todennäköisesti vaikeaa, sillä markkinaperusteinen hinnoittelu edellyttää, että kaikki palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset voidaan saada selville ja määrittää kustannusten päälle vaadittava kohtuullinen tuotto toimintaan sitoutuneille varoille. Palkkiojärjestelmässä läpinäkyvyyttä kilpailullisten palvelujen tuottamisesta syntyviin kokonaiskustannuksiin tai siitä saataviin tuloihin ei ainakaan KKV:n selvittämän Oulun tapauksen perusteella näyttäisi olevan sen paremmin kunnalla kuin virkaeläinlääkärilläkään. Se, että kunta eriyttäisi kirjanpidossaan niitä eriä, jotka ovat sen tiedossa, ei välttämättä olisi riittävää, jos osa kustannuksista jää puuttamaan kokonaan (kunnaneläinlääkärin kautta kulkevat erät). Hinnoittelu tapahtuisi tällöin todennäköisesti arvionvaraisesti eikä tosiasiallisiin kustannuksiin ja sitoutuneisiin pääomiin perustuen, jolloin teoriassa riski alihinnoittelusta olisi edelleen olemassa.

Leena Suojala: Ei näe asiassa suurta ongelmaa. Eläinlääkintähuoltolain järjestelmän tarkoituksena on turvata lakisääteisten julkisten palvelujen saatavuus. Markkinaperusteisen hinnan ongelma ei ehdotuksessa liittyisi näihin palveluihin, vaan muihin palveluihin. Kunnan ei ole niitä edes pakko tuottaa, koska sen tehtävänä on lakisääteinen palvelu.

Kysymykset 4, 5 ja 6 ja 7

-miten eri vaihtoehdot vaikuttaisivat kuntien halukkuuteen tuottaa ei-lakisääteisiä palveluja, ottaen huomioon markkinaperusteinen hinnoittelu?

-miten eri vaihtoehdot vaikuttaisivat praktikkoeläinlääkärin työkuvaan ja tuloihin ja praktikkovirkkojen houkuttelevuuteen?

- miten eri vaihtoehdot vaikuttaisivat kuntien halukkuuteen ulkoistaa eläinlääkäripalveluita ja koskisiko se kaikkia eläinlääkäripalveluita tai vain osaa niistä?

-miten eri vaihtoehdot vaikuttaisivat kuntien halukkuuteen yhtiöittää eläinlääkäripalveluita ja koskisiko se kaikkia eläinlääkäripalveluita tai vain osaa niistä?

Katri Kiviniemi: 4: Kunnat ei hyödy A vaihtoehdossa ei-lakisääteisten palveluiden tuottamisesta ja voivat kieltää sen eläinlääkäreiltä. Vaihtoehto B tuottaa kunnalle rahaa, jos tekee lisäpalveluita. Molemmille etua tällöin.

5. Ammatin houkuttelevuus. Monet eivät halua kokonaispalkkaukseen. Ajan kanssa tasoittuisi. Ei yksiselitteistä vastausta kysymykseen.

6. kuntien halukkuus ulkoistaa. Vaikea vastata. Halukkuus riippuu siitä, onko alueella palveluntarjoajia. Jos ulkoistetaan vain osa, voi virkatehtävien toteutuminen olla huonoa. Kuntien olisi ehdotetun järjestämistä vastuun myötä ainakin helpompi hahmottaa, mitkä palvelut on järjestettävä.

Halukkuus yhtiöittää palveluita. A:ssa mahdollista, mutta tuskin tehtäisiin. B:ssä pitäisi hahmottaa miten tehtävät tehtäisiin. Hyvinvointialueet voisivat hyvinkin yhtiöittää innokkaammin

Leena Suojala: Kunnilla ei ole halukkuutta tuottaa ei-lakisääteisiä palveluita. Kunta ei ole yritys. Ei löydy kuntaa, joka näin tahtois. Kunnat tuottaisivat juuri sen, joka on pakollista. Ulkoistaminen on mahdollista.

Ammatin houkuttelevuus. A pitää praktikoiden työnkuvan nykyisellään ja tulot hallinnassa. Ei-lakisääteisiä palveluita pystyisi tekemään yksityisenä toiminimellä. B: praktikoiden ansiotulo laskisi, ja praktikkoja tarvitaan lisää ja kuntien kustannukset nousevat.

Kunnat tahtoisivat mielellään eroon koko eläinlääkäripalveluista. Kunnat ulkoistaisi mieluummin kaikki eläinlääkäripalvelut, jos se olisi mahdollista. Yhtiöittäminen olisi houkuttelevaa, jos ei voi ulkoistaa.

Jenni Aaltonen: Jos kunta kuitenkin tuottaisi ei-lakisääteisiä palveluita. A ei tähän kannusta. B vaihtoehdossa tämä helpompaa.

A ei vaikuta paljon tuloihin. B-vaihtoehtoon liittyy se, että työnantajan direktio-oikeus tulee mukaan myös. Osa arvostaa lisääntyvää vapaa-aikaa, osa ei. Tulot laskevat, se on selvää.

Mia Salonen: KKV:llä on valvontatoimintansa kautta hyvä näkymä kuntien toimintaan ja sen perusteella voin yleisesti todeta, että kuntien välillä on todennäköisesti eroja kannustimissa tuottaa myös muita kuin lakisääteisiä palveluja. Joissakin kunnissa resurssit voivat olla pienet ja ajatus liiketoiminnan harjoittamisesta ehkä vieraampi, mutta esimerkiksi isommissa kunnissa ei ole harvinaista, että tuotetaan myös ei-lakisääteisiä palveluja markkinaehtoisesti lisätulojen saamiseksi. Myös tämä osaltaan korostaa tarvetta huolelliseen vaikutustenarviointiin.

Katri Kiviniemi: Kunta ei ole yritys, mutta eläinlääkäripula voi helpottua, jos työnkuva rakennetaan niin, että siinä on myös ei-lakisääteisiä tehtäviä. Ammattitaidon ylläpitoa varten voi olla myös syytä tarjota ei-lakisääteisiä palveluita.

Viimeinen kysymys:

-onko tarvetta säätää ulkoistettujen tai yhtiötettyjen lakisääteisten palveluiden asiakashinnoista?

Leena Suojala: Katto pitäisi olla säädettyinä, jotta kohtuullisuusvaatimus täyttyy.

Katri Kiviniemi: Yhteiskunnan asia määritellä. Kohtuuhintaisen eutanasian tarve perusteltua eläinsuojeluyhdistysten. Nyt on alueita, joissa yhteiskunnan palvelua ei ole saatavana ja eutanasian hinta ohjaa palveluun hakeutumista

Sanna Hellström: Jos lain tarkoitus pitää sisällään sen, että turvataan lakisääteisten palvelujen hintatason kohtuullisuus, pykälien tulee palvella lain tarkoitusta. Eläinlääkäripalveluita tulee olla saatavilla koko maassa, ja palveluihin on saatava eläinlääkäreitä. Näen riskin, että pilataan maankattava virkaeläinlääkäriverkko, joka on yhteiskunnan kannalta tärkeä. Hinnan säätelyyn voi olla jossain olosuhteissa tarvetta.

Anne-Marie Välikangas: Ulkoistussopimuksessa sovitaan jo palveluiden hinnoista. Jääkö kunnalle sopimusvapautta? Pystyykö koko maan tasolla lailla määräämään sopivia taksoja?

Palkkausjärjestelmästä: Mikä kuuluu työmarkkinajärjestöjen sopimisen piiriin ja mistä säädetään laissa?

Johanna Wallius: Työryhmän työn kannalta hankaluus tulee siitä, että eläinlääkintähuoltolaissa on säännökset siitä, että kunnaneläinlääkäri perii palkkion asiakkaalta, minkä lisäksi kunta voi periä maksun vastaanottotiloihin liittyen. Käsitys on, että kunnaneläinlääkäriin palkkion periminen suoraan

asiakkaalta ei ole mahdollista ilman laintasoisen säännöksen tukea. Vaikka palkkausratkaisut kuuluvat työmarkkinaosapuolille, nämä eivät voi em. sääntelyn olemassaolon takia sopia palkkausmallin muuttamisesta ilman, että lainsäätävä tukee ratkaisua.

Asiakashintojen osalta kysymys on paljolti siitä, onko eläinlääkintähuoltolain järjestelmän tarkoitus pelkästään palveluiden saatavuuden turvaaminen vai myös sen turvaaminen, että välttämättömiä peruspalveluja on saatavilla kaikkialla maassa asiakkaan kannalta kohtuullisella hinnalla? Tämä koskee myös tuotantoeläinhintoja, sillä on mahdollista, että muutos kannustaa järjestäjiä ulkoistamaan tai yhtiöittämään eläinlääkäripalveluja laajasti, jolloin myös tuotantoeläimille tarjottavat palvelut saattavat poistua kunnaneläinlääkäritaksan mukaisen hinnoittelun piiristä.

Leena Suojala: Jos on tarkoitus tuottaa julkista palvelua kohtuullisin kustannuksin koko maassa, tulee olla jokin hintakatto.

4. Viime kokouksen jälkeen tehdyt muutokset lakiluonnokseen, julkisten palveluntuottajien sisällyttäminen rekisteriin

Hakulin: Käsitellään kohtaa 4, aloitetaan Ruokaviraston uudella kannalla.

Laaksonen Terhi: Aiemmin oltiin sitä mieltä, että vain yksityiset palveluntuottajat ovat rekisterissä. Kun asiaa ajateltiin laajemmin, huomasimme, että rekisterivelvoitteen olisi hyvä koskea myös julkisia palveluntuottajia, varsinkin jos kenttä menee monimutkaisemmaksi. Ihmisten terveydenhuollon puolella on vain yksityisten toimijoiden rekisteröintivelvoite, ja tästä halutaan siellä pois. On vaikea valvoa palveluntuottajia, jotka eivät ole rekisterissä. Kun valmisteilla olevalla lailla laajennetaan valvontaa eläinlääkäreistä palveluntuottajien valvontaan, tätä helpottaisi, jos myös julkiset olisivat rekisterissä.

Leena Suojala: Tarkoituksenmukaista, että myös julkiset rekisteröidään. Varsinkin, kun järjestelmän tulevaisuudesta ei ole tietoa.

Wallius esitteli edellisessä kokouksessa käsiteltyihin lakiluonnoksen pykäliin kokouksen perusteella ja sen jälkeen tehdyt muutokset. Luonnos näitä pykäliä koskeviksi säännöskohtaisiksi perusteluiksi on myös kirjoitettu ja lähetetty työryhmälle. Esitysluonnos tulee vielä käsittelemään myöhemmissä työryhmäkokouksissa, ja teksteihin on mahdollista ehdottaa täsmennyksiä ja muutoksia myös sähköpostilla.

5. Johtopäätökset

Hakulin veti keskustelun yhteen:

Järjestämisvastuuta koskevaa ehdotusta useimmat työryhmän jäsenet pitivät lähtökohdiltaan aika hyvänä. Muotoiluehdotuksia mm. järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen listauksen osalta voi lähettää sihteeristölle. Esitettiin myös kantoja, joiden mukaan järjestämisvastuu laajenee liikaa. Lisäksi toivottiin lisää perusteluja erityisesti luetteloön sisältyviä toimenpiteitä koskien.

Maksusäännösten osalta molemmat mallit saivat kannatusta. Yksimielisiä oltiin siitä, että nykyisessä palkkionperimisjärjestelmässä on vaikea toteuttaa ei-lakisääteisten palvelujen markkinaperusteista hinnoittelua. Toisaalta siinä nähtiin eroja, kuinka suuri ongelma tämä on järjestelmän kannalta.

Janne Lunden: Koska käsitellään lain Luku 3? Siinä on esim. Helsingin yliopiston asemaa koskevia säännöksiä, joita ei ole vielä käsitelty.

Hakulin, Wallius: Käsitellään ensi kokouksessa, Ensi kokoukseen jo jotain pohjia, joita voidaan käsitellä.

Katri Kiviniemi: Tarvitseeko työryhmä lisääaikaa? Onko kokouksia elokuussa?

Hakulin: Ei vielä tiedetä varmaksi. Elokuun loppupuolelle tullaan ehkä varaamaan kokousaika, samoin syyskuussa kokoonnutaan. Siihen, tullaanko tarvitsemaan ja ehdottamaan työryhmän toimikauden pidentämistä, ei pystytä nyt ottamaan kantaa.

6. Kokouksen päätös